

Strategia rozwoju Woj. Opolskiego do 2020 a rozwój zrównoważony

Sabina Lubaczewska
Fundacja EkoRozwoju

Głuchołazy, 25 marca 2013

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Zagadnienia kluczowe dla zrównoważonego rozwoju - Polska Zielona Sieć

- bioróżnorodność (ochrona przyrody, edukacja ekologiczna)
- zrównoważony transport (miejski, kolejowy, rowerowy)
- zarządzanie odpadami & ściekami
- efektywność energetyczna & odnawialne źródła energii

ZR na poziomie SWOT

Obszary	Mocne strony	Słabe strony
Gospodarka	• powiązania gospodarki z zagranicą, zwłaszcza z gospodarką niemiecką, • produktywność rolnicza, • tradycja produkcji rzemieślniczej i spółdzielczej oraz kultura pracy, • zróżnicowana struktura przemysłu, • przemysł średnich technologii, • kondycja mikro i małych przedsiębiorstw, • realny popyt konsumpcyjny per capita, • surowce mineralne, • śródlądowa gospodarka rybacka,	• inwestycje, zwłaszcza innowacyjne, • tempo wzrostu gospodarczego, • powiązania między gospodarką, nauką oraz instytucjami otoczenia biznesu, • liczba dużych, wiodących przedsiębiorstw, • zaplecze badawczo-rozwojowe i otoczenie biznesu oraz jego powiązanie z gospodarką regionu, • innowacyjność gospodarki, przedsiębiorstw oraz sfery B+R, • sektor usług, w tym usług wyższego rzędu,
Dostępność komunikacyjna	• autostrada A4, • wewnętrzna dostępność komunikacyjna regionu, • światłowodowa sieć szkieletowa umożliwiającą realizację usług szerokopasmowego Internetu,	• brak osi komunikacyjnej „północ-południe” • połączenie z Warszawą • stan i parametry techniczne infrastruktury drogowej i kolejowej • połączenie stolicy regionu z autostradą A4 • transport publiczny • integracja systemów transportu • infrastruktura dostępu do Internetu i cyfryzacja • infrastruktura logistyczna

ZR na poziomie SWOT

Obszary	Mocne strony	Słabe strony
Zasoby, dziedzictwo i środowisko	• walory przyrodniczo-krajobrazowe, • dziedzictwo kulturowe, • lokalna aktywność kulturalna, • rolnicza przestrzeń produkcyjna, • zasoby dla tworzenia energii ze źródeł odnawialnych,	• brak wyrazistych produktów turystycznych • stan techniczny obiektów i zespołów dziedzictwa kulturowego • jakość wód powierzchniowych, w tym dużych zbiorników o funkcji turystycznej • wydarzenia kulturalne o randze międzynarodowej • jakość powietrza ograniczająca inwestycje emisyjne
Spójność terytorialna	• identyfikacja mieszkańców z regionem, • centralne usytuowanie stolicy, • równomierne rozmieszczenie ośrodków węzłowych, • zwarty charakter osadnictwa wiejskiego, • policentryczność systemu osadniczego,	• konkurencyjność Opola względem sąsiednich centrów regionalnych, • wewnątrzregionalne zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, • stopień wykształcenia funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej, • występowanie obszarów zdegradowanych,

ZR na poziomie SWOT

Obszary	Szanse	Zagrożenia
Gospodarka	- wzrost aktywności inwestycyjnej, - wzrost konkurencyjności polskiej gospodarki, - wzrost konkurencyjności makroregionu Polski Zachodniej, - utworzenie opolskiej specjalnej strefy ekonomicznej, - intensyfikacja współpracy transgranicznej, - usprawnienie obsługi przedsiębiorców oraz ludności,	- przewaga konkurencyjna sąsiednich ośrodków metropolitalnych, - spowolnienie lub kryzys gospodarczy w Unii Europejskiej, - likwidacja lub przeniesienie siedzib zarządów dużych - „strategicznych” - podmiotów gospodarczych, - fiskalizm, - spadek pozycji konkurencyjnej Polski w zakresie przyciągania inwestycji zagranicznych,
Dostępność komunikacyjna	- wykorzystanie potencjału rzeki Odry, - przebieg przez województwo III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego na sieci TEN-T, - położenie przygraniczne, - rozwój e-usług oraz wzrost wykorzystania i stosowania narzędzi oraz środków ICT,	- osłabienie możliwości realizacji programu inwestycyjnego w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej, - przeciążenie szlaków komunikacji drogowej,

ZR na poziomie SWOT

Obszary	Szanse	Zagrożenia
Zasoby, dziedzictwo i środowisko	• zainteresowanie turystów województwem opolskim, • wzrost presji na wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, • rozwój przemysłów kreatywnych, • zainteresowanie wykorzystaniem czasu wolnego, • zaostrzanie standardów ochrony środowiska,	• pogorszenie jakości środowiska, • zmiany klimatyczne i pogorszenie warunków hydrologicznych, • wzrost presji urbanizacyjnej i turystyki na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, • pogorszenie jakości wód podziemnych,
Spójność terytorialna	• rozwój i dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, • decentralizacja finansów publicznych, • nowoczesna polityka miejska,	• skoncentrowanie się w krajowych dokumentach strategicznych na dużych ośrodkach metropolitalnych, • pogorszenie kondycji finansów publicznych,

ZR na poziomie CELÓW

Schemat 6. Hierarchiczny układ pięciu poziomów planowania strategicznego, przyjęty w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.

ZR na poziomie CELÓW

WIZJA

**Województwo opolskie to wielokulturowy region,
wykształconych, otwartych i aktywnych mieszkańców,
z konkurencyjną i innowacyjną gospodarką
oraz z przyjaznym środowiskiem życia**

ZR na poziomie CELÓW - DEFINICJE

TEMATYCZNE WYZWANIE ROZWOJOWE –

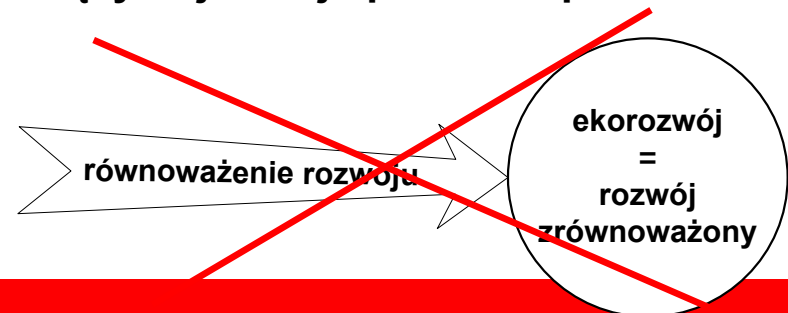
Zrównoważony rozwój aglomeracji opolskiej, miast i obszarów wiejskich regionu

Obszary te, dysponując zróżnicowanym potencjałem endogenicznym, wymagają odmiennych działań ukierunkowanych na jak najlepsze wykorzystanie ich zasobów. W tej sytuacji konieczne będzie skoordynowanie i zrównoważenie atutów tych obszarów, tak by poprawa konkurencyjności i dobrobytu nie ograniczała się tylko do niektórych części województwa.

„równoważenie rozwoju” – kontekst użycia terminu w strategii????

termin powstały na gruncie planowania regionalnego,
najczęściej rozumiany jest jako:

- odpowiedź na tendencje polaryzacyjne w zagospodarowaniu przestrzennym kraju, polityka nastawiona na usuwanie nierówności w zagospodarowaniu kraju (KPPZK 1995, KPPZK 2001),
- aktywna postawa wobec stanów nierównowagi (Parteka_2000),
- całokształt działań i procesów służących jak najlepszemu spełnianiu zasad ekorozwoju (Kistowski, 2003).

ZR na poziomie CELÓW

WYZWANIE 1. PRZYGOTOWANE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy

- 1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
- 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego
- 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia
- 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu
- 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych

CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna

- 2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
- 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej
- 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji

WYZWANIE 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ

CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka

- 3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki
- 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu
- 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce
- 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji

CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa

- 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła
- 4.2. Rozwój sektora usług rynkowych
- 4.3. Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw

Cel 1-4: konkurencyjność, innowacyjność, dynamiczne przedsiębiorstwa

Komentarz:

Bezpośrednio nie jest wspomniany żaden z 4 obszarów.

Pośrednio: nadrabianie zaległości technologicznych czy współpraca biznesu z sektorem nauki mogą wesprzeć np. zrównoważony transport

nie wspomniane np. eko-innowacje, np. innowacje sprzyjające oszczędności energii czy wykorzystania zasobów.

ZR na poziomie CELÓW

WYZWANIE 3. ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU

CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna	5.1. Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury
CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług	6.1. Rozwój powiązań transportowych 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych
CEL STRATEGICZNY 7. Wysoka jakość środowiska 	7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych

Cel 6: Dobra dostępność

CEL OPERACYJNY 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego

- budowa zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej, na który składają się nowoczesne i ekologiczne pojazdy, przyjazna infrastruktura przystankowa i parkingowa (typu parkuj i jedź), sprawna organizacja ruchu, zintegrowany system dróg rowerowych oraz kompleksowa informacja pasażerska,
- opracowanie i wdrożenie rozwiązań zachęcających do korzystania z komunikacji zbiorowej i zwiększenia mobilności pracowników, młodzieży szkolnej, rodzin z dziećmi i niepełnosprawnych.

organizacja na obszarze aglomeracji opolskiej zintegrowanego systemu transportu zbiorowego oraz ścieżek rowerowych

Cel 7: Wysoka jakość środowiska naturalnego

Priorytety w ramach Celu 7:

- 7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej
- 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki
- 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności
- 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
- 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych

Komentarz:

- szczegółowe założenia, obejmujące szereg działań, nie ma edukacji ekologicznej

ZR na poziomie CELÓW

WYZWANIE 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH REGIONU

CEL STRATEGICZNY 8. Konkurencyjna aglomeracja opolska	8.1. Rozwój i wzmacnianie funkcji metropolitalnych 8.2. Rozwój przestrzeni aglomeracji wraz ze wzmacnianiem powiązań instytucjonalnych i społecznych 8.3. Kreowanie pozytywnego wizerunku aglomeracji i rozwój współpracy z ośrodkami regionalnymi
CEL STRATEGICZNY 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu	9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich
CEL STRATEGICZNY 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią

ZR na poziomie CELÓW

CEL OPERACYJNY 8.2. Rozwój przestrzeni aglomeracji wraz ze wzmocnieniem powiązań instytucjonalnych i społecznych

- wykorzystanie instrumentów planowania i zagospodarowania przestrzennego do realizacji wspólnej polityki przestrzennej aglomeracji,
- rewitalizacja zdegradowanych dzielnic przemysłowych i mieszkaniowych,
- restrukturyzacja i rewaloryzacja stref kluczowych dla rozwoju aglomeracji,
- racjonalizacja wykorzystania obszarów przyspieszonej urbanizacji,
- wspieranie działań związanych z tworzeniem kreatywnej przestrzeni,
- współpraca jest m.in. w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, zasilania w energię i ciepło, dostępu do sieci teletechnicznych, prowadzenia gospodarki odpadami, transportu zbiorowego, wspólnych inicjatywy oświatowych, kulturalnych i sportowych oraz spójnej promocji.

ZR na poziomie ZASAD

zasada zrównoważonego rozwoju – oznaczająca integrowanie celów i wymogów ochrony środowiska z innymi politykami, strategiami i działaniami (spośród 8)

Dziękujemy za uwagę

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć www.zielonasiec.pl
Fundacja EkoRozwoju www.fer.org.pl

